

4136027 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรี : ศศ.ม.(ดนตรี)

คำสำคัญ : ชนเผ่าละว้า/ปืห์/ ลักษณะเฉพาะทางดนตรี

ธรรมเนียม จิตตวิบุต : “ปืห์” ดนตรีของชนเผ่าละว้า บ้านเต๋ย จังหวัดน่าน (“PI” MUSIC OF THE LUA AT BAN TEUY, NAN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุรัตน์ เหมาสีลากุล, B.M., M.M., ศาสตราจารย์อุดม อรุณรัตน์, กศ.บ., รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฎ, กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม., รองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์, กศ.บ., M.M. 157 หน้า. ISBN 974-664-311-8

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปืห์” ดนตรีของชนเผ่าละว้า บ้านเต๋ย จังหวัดน่าน จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสังคมวัฒนธรรมของชนเผ่าละว้า บ้านเต๋ย จังหวัดน่าน เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะทางกายภาพ และระบบเสียงของ “ปืห์” และเพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะทางดนตรีของ “ปืห์” โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางมานุษยดนตรีวิทยา โดยได้ข้อมูลจากงานเอกสาร ผลงานทางวิชาการและการออกงานภาคสนาม

ผลจากการศึกษาวิจัยในเรื่องสังคมวัฒนธรรมชนเผ่าละว้าพบว่า ชนเผ่าละว้าเป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณจังหวัดน่านของประเทศไทย มีประเพณีความเชื่อและพิธีกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองคือพิธีกรรมโสด “ปืห์” เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงประกอบพิธีโสด มีความสำคัญมากต่อวิถีชีวิตของชนเผ่า ละว้า เครื่องดนตรีชนิดนี้เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเป็นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ดังนั้นจึงเสมือนว่าเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านในการถ่ายทอดความรู้สึกทางวัฒนธรรม

ลักษณะทางกายภาพของ “ปืห์” พบว่า “ปืห์” เป็นเครื่องดนตรีที่ผลิตจากไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่าไม้เหียะ มีทั้งหมด 10 ชุด สำหรับชุดที่มี 3 เสียงมี 5 ชุด ได้แก่ พระด, ใต้, ฮี, จุมชุม และเมยเอา สำหรับชุด 2 เสียง มี 5 ชุด ได้แก่ อังกอมปี่พระด, อังกอมปี่ใต้, อังกอมปี่ฮี, อังกอมปี่จุมชุม และอังกอมปี่เมยเอา แต่ละชุดมีเสียงที่ตายตัวแตกต่างกัน

ลักษณะเฉพาะทางดนตรีของ “ปืห์” พบว่า รูปแบบ เป็นเพลงที่มีรูปแบบเดียว มีลักษณะการบรรเลงที่เข้าไปเข้ามา โดยส่วนใหญ่แล้วเพลงที่บรรเลงโดย “ปืห์” นั้นใช้กระสวนจังหวะที่เหมือนกัน และใกล้เคียงกัน การเคลื่อนที่ของทำนองพบการเคลื่อนที่มีอยู่ 6 ลักษณะคือ การเคลื่อนที่แบบซ้ำตัวโน้ต การเคลื่อนที่แบบสลับฟันปลา การเคลื่อนที่แบบขาลงและขาขึ้น การเคลื่อนที่แบบขาขึ้นและขาลง การเคลื่อนที่แบบขาขึ้น การเคลื่อนที่แบบขาลง